І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-3740

РІК LXIV. Ч. 130. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 10-го ЛИПНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, JULY 10, 1957 No. 130. VOL. LXIV.

СЕНАТОР МЕГОНІ ПРОПОНУЄ КОМПРОМІС В СПРАВІ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

СЕНАТОР НОВЛЕНД ПОЧАВ БОРОТЬБУ ЗА ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ОБОРОНУ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ; СЕНАТОР ДЖАНСОН ЗБЕРІГАЄ НЕВТРАЛЬНІСТЬ

Вашингтон. — Провідник республіканської меншости в Сенаті сенатор Вільям Ф. Новленд у своїй промові 8-го липня почав боротьбу за урядовий законопроєкт про охорону громадянських прав. Він очолює не тільки республіканських сенаторів, але і тих північних демократів, які підтримують урядовий законопроєкт. Провідник південної опозиції демократичний сенатор Ричард Б. Расселл відразу виявив, що буде поборювати той законопроєкт. „Боже дай нам сили, сказав він, щоб ми гідно стояли, бо це було б втраченням нашої гідности, коли б ми інакше поступали, як цього вимагає від нас наш народ." Провідник демократичної більшости в Сенаті сенатор Линдон Б. Джансон зайняв покищо невтральне становище, заявляючи, що тепер відповідальність за ухвалення всіх інших законопроєктів падає на уряд і на республіканців. Боротьба за той законопроєкт може дуже довго тривати, і не буде часу ухвалити ті закони, які ще не є вирішені. Джансон боїться, що ця боротьба може розколоти Демократичну партію, бо північні демократичні сенатори підтримують той законопроєкт. Та одночасно демократично - ліберальний сенатор із стейту Вайомінгу Джозеф О'Мегоні виступив із поправкою до урядового законопроєкту, яка, як гадають, зможе довести до компромісу в цій завзятій боротьбі. Це тим можливіше, що і південні демократи бачать, що вони є в меншості і могли б тільки припізнювати ухвалення цього законопроєкту при допомозі обструкції, виголошуючи довгі промови. Сенатор Мегоні пропонує змінити в урядовому законопроєкті той пункт, в якому говориться, що винних в порушенні громадянських прав мали б судити звичайні суди, а не лави присяжних. Мегоні пропонує, щоб тільки за порушення виборчих прав судили звичайні федеральні суди, а за всі інші провини (об'єднання шкіл) щоб судили суди з лавою присяжних. Гадають, що ця пропозиція сенатора Мегоні заспокоїть хоч трохи південних демократів і здобуде прихильність західних демократів із лібералістичним наставленням. Віце-президент Ричард М. Ніксон заявив, що, на його думку, вдасться ще на цій сесії ухвалити законопроєкт про охорону громадянських прав.

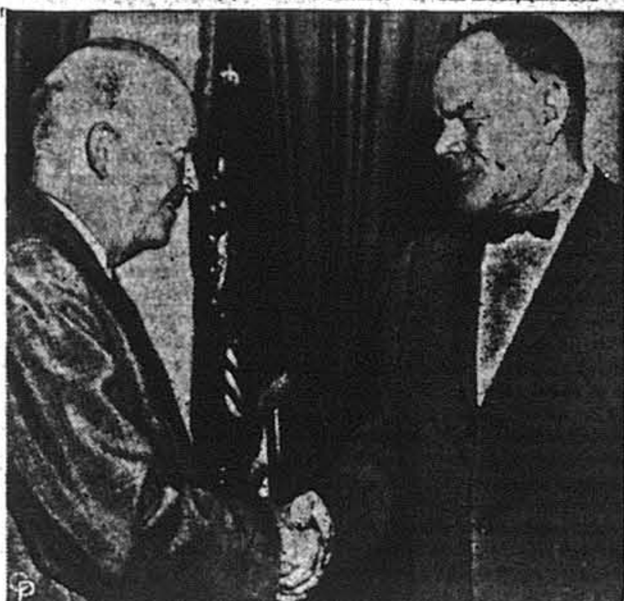
Померла вдова по президенті Куліджеві

Нортемптон, Мас. — 8-го липня в своєму домі померла вдова по президенті ЗДА Кальвінові Куліджеві (1923-1928) пані Ґрейс Ґ. Кулідж у віці 78 років. Вона хворіла цього року на серце і була в шпиталі. Померла під час сну, при її смерті був син Джан Кулідж. Похорон відбудеться в середу 10-го липня в Конґреґаційній церкві в Нортемптоні. Після кремації її тлінні останки будуть складені біля останків її чоловіка, який помер в 1933 році, і її сина Кальвіна старшого, в Плимуті, Вермонт. Після її смерти залишилися ще в живих три колишні „перші леді" вдови по Вудро Вилсоні і Ф. Д. Рузвелті та пані Геррі С. Труман.

Колишній працівник розвідки і його дружина оскаржені в шпигунстві в користь СССР

Ню Йорк. — Колишній працівник американської розвідки Джордж Златовскі і його дружина Джейн Фостер Златовські, співробітниця в Уряді Стратегічної Служби, оскаржені в шпигунстві на користь СССР. Він мав шпигунське прізвище „Ректор", а вона „Сленґ". Це подружжя давніше мешкало в Ню Йорку, а тепер постійно перебуває в Парижі. Прокуратор Пол В. Вільямс, повідомляючи про це оскарження, заявив, що американський уряд домагається видачі тієї пари шпигунів, хоч немає виглядів, що це станеться, бо французький закон уважає шпигунів за політичних злочинців, які можуть користуватися правом азилю. Ці шпигуни належать до шпигунської сітки подружжя Джека і Мири Соблів та Джека Албама, які були заарештовані в січні цього року і які призналися до шпигунства, боячися кари смерти, що їм загрожувала. Ця шпигунська сітка діяла в Ню Йорку, Парижі, Вашингтоні, Женеві, Цюриху і Льозанні (Швайцарія), Відні, Зальцбурґу і Бад Ґаштайні (Австрія) та в Москві і інших місцевостях.

НОВИЙ ПОСОЛ ДО ПАКІСТАНУ У ПРЕЗИДЕНТА

Новопризначений амбасадором до Пакістану Джеймс М. Ленглі з Конкорд, Н. Г., відвідав перед своїм виїздом президента Айзенгавера у Білому Домі.

Почалися крайові протилетунські вправи

Вашингтон. — Ще в березні цього року Федеральна Цивільна Оборона повідомила, що 8-го липня цього року почнуться крайові протилетунські вправи, які триватимуть аж до 19-го липня. Перша фаза цих вправ триватиме від 8-го липня до п'ятниці 12 липня, коли почнеться друга фаза цих вправ, коли проголосять в цілій країні протиповітряний алярм. Третя фаза буде між 9-ою год. ранку 15-го липня до 19-го липня. В окремих районах видані будуть зарядження, які повідомлятимуть населення, що воно має робити під час цих вправ Цивільної Оборони. Цивільне населення має співпрацювати тим способом, що має ховатися до бомбосховищ або принаймні до домів, щоб на вулицях не було жадного руху.

Тирмонд обвинувачує в зраді членів Найвищого Суду

Вашингтон. — Демократичний сенатор із Південної Каролайни Стром Тирмонд заявив під час дискусії на телевізійній програмі „Амерікен Бродкестінґ Компані", що членів Найвищого Суду ЗДА треба б судити за державну зраду, тому, що вони своїм рішенням обмежили переслухання в конґресових комісіях про діяльність комуністів. Сенатор назвав те рішення Найвищого Суду „великою загрозою для цієї країни", бо воно „пошкодило безпеці держави" більше як колинебудь в історії цієї країни мала пошкодити одна з частин її уряду. Сенатор Тирмонд критикував Найвищий Суд за те, що дозволяє видавати таємні документи Федерального Бюра Інвестиґацій та дає полегші комуністам, яких не можна буде судити за відмову зізнавати в конґресових комісіях. Тирмонд твердив, що його опінія про Найвищий Суд не виникла тому, що той суд в 1954 році скасував окремі школи для кольорових учнів, хоч і сказав, що і те рішення було „фальшиве" та порушувало конституційні права білих громадян.

Найвищий Суд почав вирішувати справу Джірарда

Вашингтон. — 8-го липня Найвищий Суд ЗДА переслухував обидві сторони в справі видачі японському судові вояка Вільяма С. Джірарда, який на стрілецькій площі в Японії застрелив японську жінку. Під час чотирьох годин суд переслухував представника уряду, який домагається, щоб Джірарда судив японський суд, і адвоката Джірарда, який твердить, що передача його клієнта японському судові була б порушенням громадянських прав американського громадянина. Головний суддя Найвищого Суду Ірл Воррен заявив, що суд вирішить цю справу пізніше, після того, як буде встановлено, чи, згідно з законом, можна видати Джірарда японському судові. Невідомо, коли суд оголосить своє рішення, на яке чекають не тільки в ЗДА, але і в цілому світі, а найбільше в Японії.

ПОЛК. А. МЕЛЬНИК, ПЕРЕД ПОВОРОТОМ ДО ЕВРОПИ, ВІДВІДАВ УНС І „СВОБОДУ"

Ню Йорк. — У вівторок 9-го липня звідси мав від'їхати назад до Европи полк. Андрій Мельник, голова Проводу Українських Націоналістів, бувши гостем на ювілейних святкуваннях Українського Національного Об'єднання Канади та після коротких відвідин в З'єдинених Державах. Напередодні свого від'їзду полк. А. Мельник в понеділок 8-го липня відвідав Український Народний Союз та В-во „Свободу" в їх приміщеннях в Джерзі Сіти. Полк. М. Мельник відвідав ці наші інституції в товаристві почесного голови Центральної Управи ОДВУ проф. Олександра Грановського та секретаря тієї організації д-ра Вол. Михайлова. Оглянувши приміщення та познайомившись з працею УНС і „Свободи", полк. А. Мельник з проф. Грановським і д-ром Михайловим були гостями на спільному обіді з членами Головного Екзекутивного Комітету УНС гол. предс. Д. Галичином, його заступником адв. Михайлом Пізнаком, головним касиром п. Р. Слободяном та редактором „Свободи" А. Драганом. На обіді був також колишній голова ЗУАДК адв. Іван Панчук з Дітройту, що бувши в Ню Йорку на конвенції Асоціяції Американських Адвокатів, склав у тому часі візиту УНСоюзові і „Свободі". Полк. Мельник був живо заінтересований розмірами і розмахом праці УНС і „Свободи", цих найстарших американсько - українських інституцій та глибоко зворушений виявами гостинности і привітань, яких він зазнав під час побуту в цій країні і в Канаді. Покидаючи американський континент, полк. А. Мельник просив цією дорогою передати запевнення його глибокої вдячности канадійським і американським українцям, зокрема Президії Українського Національного Об'єднання Канади і Центральній Управі Організації Державного Відродження України і братнім організаціям в ЗДА, „за дружню гостину на теренах їхнього діяння".

Маршал Жуков рятував Хрущова під час червневої кризи

Ню Йорк. — За інформаціями, одержаними з різних достовірних европейських джерел, боротьба за владу на Кремлі в другій половині червня була дуже драматичною. Внутрішня криза в совєтському колективному керівництві була так загострилася, що не Молотову, Маленкову і Каґановічові загрожувала чистка, але самому Хрущову. Зміг урятуватися Хрущов перед усуненням із становища першого секретаря, а то й ліквідацією тільки з допомогою маршала Жукова, як головного командувача совєтських збройних сил. Маленков, Молотов і Каґановіч розвинули були широку кампанію проти Хрущова і перемовили були уже на свій бік більшість присутніх у Москві членів президії Центрального Комітету комуністичної партії СС, використовуючи для цього відсутність Жукова й інших прихильників Хрущова у Москві. Опинившись у загрозливій ситуації віч-на-віч ворожої для себе більшости Хрущов почав грати на переволікання і тим часом стягати до Москви своїх прихильників, зокрема маршала Жукова. Ситуація була така критична, що опозиція очолювана Молотовим, Маленковим і Каґановічом почала обвинувачувати Хрущова в демагогії, комплетнім незнанню марксистської теорії і в помилковій внутрішній і зовнішній політиці, вимагаючи водночас із цим категорично його уступлення із становища першого секретаря КПСС. Мав врятувати Хрущова з опресії щойно маршал Жуков, який, прибувши до Москви, перестеріг опозицію, що він та армія рішені підтримати Хрущова, а в ніякому випадку Молотова і Маленкова. Цим Жуков вирішив усю ситуацію в користь Хрущова, бо більшість членів президії і Центрального Комітету відгородилася від опозиції і почала підтримувати Хрущова. В такий спосіб пленум центрального комітету закінчився „одноголосним рішенням" про усунення Молотова, Маленкова і Каґановіча з президії ЦК.

Тіто намагається використати чистку в совєтській компартії

Београд. — До Совєтського Союзу виїжджають, буцімто на вакації, два найближчі дорадники югославського президента Тіта — Александер Ранковіч й Едвард Кардель. Обидва вони є віце-президентами Югославії і водночас із цим провідними діячами югославської компартії. Вони виїхали вже літаком з Београду на Кавказ разом із своїми жінками, але їх супроводжають туди і товаришитимуть їм у дальшій подорожі по Совєтському Союзі і по інших країнах Европи ще Йован Веселінов, президент сербської республіки, і ген. Отмар Креачіч, заступник секретаря оборони і член центрального комітету югославської ліги комуністів. В Совєтському Союзі вони перебуватимуть два тижні і перед своїм виїздом з СССР до Фінляндії, Швеції, Данії, Західньої Німеччини й Австрії будуть конферувати з Нікітою Хрущовим у справі встановлення „дружніх взаємин" між совєтською і югославською компартіями. В політичних колах думають, що відвідини Карделя і Ранковіча мають на меті продовжування переговорів, що були започатковані на Криму у вересні мин. року і що на них не повелося вирівняти існуючих між обидвома партіями різниць і розбіжностей, які після подій у Польщі і на Мадярщині ще більше загострилися і давали дуже часто привід до нових конфліктів. Тепер після усунення із провідних становищ Молотова, Маленкова і Каґановіча, зокрема Молотова, який був завзятим противником Тіта і його політики „здійснювання соціялізму окремішнім шляхом", Тіто сподівається, що з Хрущовим можна буде договоритися, тим більше, що під час перебування Тіта в Москві в червні 1956 року Москва погодилася вже була на доктрину Тіта про „окремі шляхи до соціялізму" і на те, що взаємини між комуністичними країнами мають базуватися на „повній добровільності та рівності".

Король Гуссейн проти комуністичної інфільтрації на Середньому Сході

Амман. — Король Йорданії Гуссейн у своїй промові, виголошеній в радіо напередодні найбільшої мусулманської урочистости „Свято Жертви" висловив надію, що деякі арабські держави змінять свої дороги й усунуть з-поміж себе елементи незгоди. В політичних колах переконані, що цей виступ спрямований передусім проти Єгипту і Сирії, які дозволили на інфільтрацію комуністичних впливів у країнах Середнього Сходу. У мусулманському світі день 8 липня є найголовнішим днем щорічної урочистої проші до Мекки і цього дня кожен араб ріже в жертву козу або вівцю. У своїй короткій промові король Гуссейн перестерігав перед атеїзмом і перед іншими деструктивними елементами, маючи на думці комунізм. Не називаючи дотичних держав по імені, король Гуссейн висловив надію, що арабські мешканці цих держав зрозуміють небезпеку, яка їх оточує і вернуться до Бога з деструктивного шляху атеїзму. Водночас із цим Гуссейн закликав арабські народи вирівнювати розбіжності поміж собою і змагати до справжньої єдности і любови. Закінчив свою промову Гуссейн згадкою про Палестину, — „окуповану частину арабської батьківщини", яка є його найбільшою турботою і за яку він готовий кожної хвилини пролляти свою кров.

Припинення дипломатичних зв'язків між Арґентиною і Венесуелею

Буенос Айрес, Арґентина. — В дипломатичних колах вважають, що почався гострішний поділ між демократичними і диктаторськими режимами в Латинській Америці після того, як в п'ятницю 5-го липня прийшло до припинення дипломатичних зв'язків між Арґентиною і Венесуелею. Гадають, що це найбільше дипломатичне напруження між країнами Західньої Півкулі в останніх десятиріччях. До припинення дипломатичних зв'язків дійшло внаслідок того, що венесуельський уряд в п'ятницю 5-го липня відмовився відобрати право побуту скиненому арґентинському диктаторові Хуанові Д. Перонові, який із Венесуелі керує підривною акцією проти тимчасового президента Арґентини генерала Арамбуру. Венесуельський уряд відкликав свого амбасадора з Арґентини, а пізніше повідомив Буенос Айрес, що арґентинський амбасадор в Каракасі є „небажаною особою". Арґентинський уряд відповів на це, що він сам вже відкликав свого амбасадора та його співробітників із Каракасу. Ніхто не знає, як закінчиться ця нова криза в Латинській Америці.

МОСКВА ВІДКИНУЛА ЗАХІДНЮ ПЕРЕДУМОВУ ПРИПИНЕННЯ АТОМОВИХ ПРОБ

Лондон. — Совєтський представник на міжнародній роззброєневій конференції, Валеріян А. Зорін, відкинув минулого понеділка, 8-го липня, одну з основних західніх передумов припинення дальших експериментальних експльозій атомової і водневої бомб, називаючи „зайвою витратою часу" західню пропозицію на скликання окремої конференції спеціялістів, завданням якої було б приготовити систему перевірки і контролі вибухів ядрової зброї. Чотири західні великодержави: ЗДА, Англія, Франція і з ними Канада вважають, що скликання такої конференції та створення такої інспекційної системи є одною з головних і найбільш суттєвих передумов припинення пробних вибухів ядрової зброї. Крім того, західні держави попередили, що вони погодяться на припинення пробних вибухів ядрової зброї тільки рівночасно з припиненням продукції тієї зброї на точно означений час. Тим часом Зорін домагається, щоб справу поставити навпаки, себто, щоб припинення продукції ядрової зброї узалежнити від припинення пробних експльозій тієї зброї. Така пропозиція, якщо б її прийнято, зредукувала б західню атомову силу і тому ЗДА і Британія її відкидають. Виступ Зоріна та його пропозиції „розчарували" західніх представників — як це заявив британський секретар закордонних справ Селвін Ллойд і поважно зменшили існуючий досі міжнародний оптимізм щодо можливостей успіху лондонської роззброєневої конференції При цьому пригадується, що вияснене Зоріним совєтське становище до західніх пропозицій не є нове, що з черги переконує, що Москва не думає йти на компроміси та зустрічати Захід „в половині дороги", що єдине могло б довести до якогось позитивного закінчення теперішніх нарад у Лондоні.

Совєти продукуватимуть новий турбомоторовий бомбардувальник

Москва. — Замість звичайної летунської паради, що відбувалася в Москві кожного року з нагоди „Дня совєтських летунських збройних сил", і що її цього року відкликано з огляду на червневу кризу в партії, відбувся цього року тільки пробний показ нових моделів літаків. На цьому показі виведено новий тип тяжкого бомбардувальника, що його можна порівняти хіба тільки з американським Боінґ Б-2. Новий літак довгий на 106 стіп, на багато більший від совєтського ТУ-16. Бомбардувальник засмотрений у чотири турбомотори, розташовані парами. Спеціялісти вважають, що справність цього літака повинна бути дуже висока і перевищує напевно справність дотеперішніх великих совєтських бомбардувальників. Під час показу можна було теж ствердити, що Совєти продукують уже цілий ряд літаків, що їх моделі були показані минулого року. Зокрема находиться уже в продукції МіГ-21, що його скорість мала б виносити 1,200 миль на годину. На думку обсерваторів, цьогорічний показ летунських досягнень в СССР свідчить, що Совєти, готуючися на всякий випадок, розбудовують непомірно своє летунство, вдосконалюючи і продукуючи все нові типи турбомоторових літаків.

В комуністичному Китаю вживатимуть далі старого письма

Пейпінґ. — Учні і студенти китайських шкіл будуть вчитися далі писати за старою традицією, образковим письмом, що його вживають в Китаю на протязі 4000 років. Буде відбуватися це писання по-давньому спеціяльними пензлями, а не західніми перами, як це почав дехто пропонувати. Обов'язуюче рішення в цій справі проголосило міністерство виховання в Пейпінґу у відповідь на петиції студентів із різних шкіл дозволити вживати замість пензлів сталевих пер. Минулими роками були спроби зреформувати китайське письмо, впроваджуючи поступово замість китайського комбіновану латинсько-кириличну азбуку. В цій справі почалися завзяті дискусії, зокрема в колах науковців, й у висліді їх вирішено не змінити стародавнього китайського письма, а тільки трохи упростити його. Міністерство виховання умотивувало своє рішення тим, що китайський національний спосіб писання є вічний і тому немає ніякої потреби касувати чи й хоч би зміняти теперішнє письмо.

В АМЕРИЦІ

● **Під час відкриття** Бібліотеки ім. Трумана в Індепенденсі, Мо., якийсь невідомий аматор зайшов до бюра колишнього президента і вкрав сувій паперу з підписами визначних американців, (Трумана, Герберта Гувера, пані Ф. Д. Рузвелт, головного судді Воррена та інших). Цей сувій був призначений для Джо Скотта з Каліфорнії, який 16 липня відзначатиме 90-річчя з дня народження і який в 1928 році найменував був Гувера кандидатом на президента ЗДА

● **Суддя в Моджаві,** Каліфорнія, покарав фільмового актора Джекі Купера грівною 263 долярів за те, що їхав автом із швидкістю 140 миль на годину. Актор Купер дістав ще й місяць тюрми, але від цієї кари його звільнено.

● **Мистецьке товариство „Еквіті"** в Шикаґо відзначило Еллен Борден Стівенсон, колишню дружину демократичного кандидата на президента Адлея Е. Стівенсона, за „сприяння мистецтву". Пані Борден подарувала цьому товариству свій родинний дім.

● **Віце-президент Ричард М. Ніксон** перебув кінець тижня в Беллевіллі, Онтаріо, Канада, де купався в озері. Він заявив журналістам, що зміни в Кремлі — це тільки наслідки боротьби за владу, а ніякі зміни в політиці СССР.

● **Президент Айзенгавер** перебув кінець тижня на своїй фармі в Ґеттисбурґу, Па., В п'ятницю він їздив верхи на коні і так втомився, що можна було думати, що не зможе грати в ґольфа. Але в суботу він знову грав у свою улюблену гру.

● **25-річна Неллі Аткінс** під час пологів мала серцеву атаку, внаслідок якої її серце впродовж трьох хвилин перестало битися. Лікарі негайно розкрили серце „мертвої" вже Аткінс з поміччю масажу змусили його битися. Після того цісарським розтином вийняли з неї дитину. Мати і дитина почувають себе добре.

● **Вбивець** маленького Пітра Вайнберґа з Вестбері (Лонґ Айленд), Анджело Ля Марка має згинути на електричному кріслі в тюрмі Сінґ Сінґ, Н. Й., хіба що губернатор Гарриман не затвердить смертного присуду. Пані Вайнберґ очікує нової дитини.

● **Артузія Робі** з Луївіллу, Кентоки, 6-го липня відзначила 101-ті народини. Журналістам вона розкрила „таємницю" своєї довговічности: „Я їм лише тоді, коли є голодна, і п'ю лише тоді, коли маю спраґу". З напоїв уживає вона лише чорну каву.

У СВІТІ

● **Проф. Отто Ган,** німецький учений і дослідник, що перший розколов атом урану, заявив: „Ніхто з людей не переживе атомової війни. Життя буде цілковито знищене". Він висловив також сумнів у тому, чи є конечним збільшувати атомове озброєння, а разом з цим загрозу радіоактивности.

● **У місті Дре,** за 50 миль на захід від Парижу, відбулося вінчання княжни Марії - Терези з німецького дому Вюртемберґів із принцом Анрі Бурбонським, претендентом на французький престол. У весільній церемонії взяло участь понад 2,500 осіб, в тому числі багато членів королівських родин із Европи. Вінчальну церемонію провів архиєпископ Парижу, Моріс Кардинал Фельтін.

● **Міністер внутрішніх справ** Угорщини, Беля Біску заявив на комуністичному зібранні в місті Солнок, що в ніякому випадку комуністичний уряд і партія не підуть на жадні концесії контрреволюційним елементам. Водночас він заявив, що ці вороги не заслуговують на ласку.

● **В столиці Ірляндії, Дубліні,** відбулися масові арештування серед здогадних членів Ірляндської Революційної Армії, яка під сучасну пору є нелеґальною, забороненою законом організацією. Ірляндська поліція ув'язнила понад сто осіб, в тому числі сімох провідних членів організації Сінн Фейн, засновників і організаторів ІРА.

● **Яка тисяча японських студентів,** підбурених лівими аґітаторами, взяла в облогу американську летунську базу в Сунакаві (Японія), протестуючи цим проти дальшого існування бази і поширення її терену. Демонстрантів розпорошено з допомогою окремих з'єднань японської поліції.

● **Під час масової авдієнції** прочан у Папи Пія XII в середу 3 липня ц. р. в церкві св. Петра, де відбувалася ця авдієнція, було присутніх 400 совєтських туристів. Вони дивилися, як переносили Папу в лектиці, і всі вийшли з церкви, ще поки Святіший Отець почав благословити учасників авдієнції.

● **Французький пасажирський корабель „Іль де Франс"** прибув до Ню Йорку з Гавру тільки з трьома пасажирами. Решта пасажирів 1,227 осіб, зголошених до подорожі, виїхали внаслідок страйку механіків цього корабля іншими кораблями або літаками. Трійку пасажирів — одного мужчину і дві жінки — обслуговували сотні кельнерів, і вони мали до своєї диспозиції три оркестри.

СВОБОДА SVOBODA
українській щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. I.

ХРУЩОВСЬКА ЧИСТКА Й УКРАЇНА

В комунікаті Центрального Комітету Комуністичної партії Совєтського Союзу про рішення пленуму цього комітету усунути із президії та з самого ЦК „антипартійну групу" в складі Маленкова, Молотова і Кагановіча, в довгій черзі обвинувачень поставлено опозицію цієї групи проти здійснювання „ленінської національної політики" і кілька разів підкреслено їх спротив „поширенню прав союзних республік". Сформульовано ці закиди загально на самому вступі до комунікату: „Вони, — говориться там про Молотова, Маленкова і Кагановіча, — були проти поширення прав союзних республік в ділянці економічного й культурного розвитку і в ділянці законодавства, як також проти піднесення ролі місцевих совєтів у виконуванні їхніх завдань".

За цими загальними обвинуваченнями, висловленими в комунікаті пленуму ЦК компартії СССР, прийшли конкретні, дуже гострі виступи проти цілої „антипартійної групи", як теж проти окремих її членів, значить, Молотова, Маленкова і Кагановіча, на різних партійних прилюдних зібраннях у Москві, Ленінграді, в Києві та інших столицях „союзних республік". Зводяться всі ці виступи в першій мірі до перекладання відповідальности на згаданих вище комуністичних вождів за різні криваві чистки, здійснювані за життя Сталіна, зокрема за криваву чистку в період т. зв. єжовщини (рр. 1937-1938), внаслідок якої були зліквідовані не тільки сотки партійців, але десятки, а то й сотні тисяч безневинного цивільного населення.

З дуже гострими обвинуваченнями в цьому напрямку виступили провідники філії московської компартії в Україні — О. Кириченко, перший секретар комуністичної партії в Україні, і Н. Кальченко, прем'єр уряду т. зв. Української ССР. Останній пригадав м. ін. добу кривавого режиму, здійснюваного Лазарем Кагановічем, першим секретарем КП(б)У в роках 1925-1928 в Україні, і ствердив, що, якби Кагановіча не відкликали були своєчасно до Москви, то українська компартія і український народ, зокрема українська інтелігенція, зазнали б куди більших втрат.

З обвинувачень, сформульованих у комунікаті ЦК компартії і сконкретизованих у виступах на масових прилюдних зібраннях, інсценізованих компартією по всій території Совєтського Союзу, можна виводити логічно, що Хрущов — провівши чистку серед суперників за становище „самодержця" Совєтського Союзу — намагається тепер скинути на них відповідальність за терор і переслідування, переводжувані за життя Сталіна, і тим самим скомпромітувати їх в очах поневолених Москвою народів, як спричинників цього терору і переслідування. Особливо ж є всі підстави думати, що Хрущову в цьому випадку залежить на Україні, яка найбільше потерпіла під час різних чисток та пацифікацій і серед населення якої існує з тієї причини глибокий ресентимент до Москви і комуністичного режиму в Україні. Сьогодні, скидаючи на Кагановіча відповідальність за здійснювані в Україні у 20-х роках чистки, а на цілу трійцю — Молотова, Маленкова і Кагановіча — відповідальність за криваву добу „єжовщини", Хрущов хотів би, з одного боку, з'єднати собі українців, а з другого, хоч у деякій мірі, спаралізувати внутрішній український спротив, що захоплює в деякій мірі навіть партійні кола в Україні.

Чи матиме Хрущов успіх в цьому своєму намаганні, можна дуже сумніватися. Українці — твердий народ і мають добру пам'ять. Що вони не забули навіть таких віддалених часово чисток, як ті, що були здійснювані Кагановічем, свідчить останній виступ Кальченка. Так само ніколи не забуде українське населення роки голоду і пізнішої „єжовщини". Але ж разом з цим український народ пам'ятає добре, що соратником і допомагачем Кагановіча був тодішній його протеже Нікіта Хрущов, і що той же Хрущов, як перший секретар комуністичної партії України (з січня 1938 р.) був докінчувачем кривавої чистки, здійснюваної в Україні за „єжовщини". Зокрема, добре пам'ятають в Україні добу другої світової війни, коли Хрущов, як перший секретар КП(б)У і „один із ближайших соратніков Сталіна", здійснював наказану Сталіним і визнану тепер самими ж військовими колами Совєтського Союзу за божевільну політику спаленої землі і безоглядної евакуації населення, внаслідок якої Україна зазнала жахливих людностевих (понад три мільйони душ) і господарських (679 більйонів рублів) утрат. Це ж ніхто інший, як Хрущов, несе відповідальність за масове вимордування українських в'язнів по тюрмах і концтаборах напередодні німецького походу на схід і потім за масове винищування українців під претекстом їхньої „коляборації з німцями". Відповідальности за ці злочини не скине з себе Хрущов ні сьогоднішнім засуджуванням Сталіна, ні обвинувачуванням у цих злочинах таких же самих сталінських соратників, чи на совєтському жаргоні „розгромників опортуністів і буржуазних націоналістів", як і він сам.

БІБЛІОТЕКА ім. ТРУМАНА

У суботу 6-го липня ц. р. в Індепенденсі, Мо. відкрито Бібліотеку ім. Трумана. На святі відкриття цієї бібліотеки взяло участь велике число державних достойників із головним суддею Найвищого Суду ЗДА Ірлом Ворреном на чолі, який був також головним промовцем під час цієї врочистости. Присутні були представники конґресових більшости й меншости, губернатори стейтів, представники робітництва й підприємців, посадники міст, відомі історики, президенти університетів та каледжів і такі визначні політики й діячі, як колишній президент Герберт Гувер та пані Ф. Д. Рузвелт. Це було одне із найбільших зібрань визначних американців в історії цієї країни.

6-го липня почала діяти нова установа, яка може мати вплив на долю документів і пам'яток по всіх дальших президентах цієї країни. Досі мало хто з президентів ЗДА дбав про збереження документів із свого урядування в Білому Домі та пам'яток по собі. Всі ці документи, згідно з законом, є власністю президента, який після скінчення каденції забирав їх із собою.

Документи президента Рутенфорда Б. Гейеса (1876—1880) зібрано в окремій, для цієї цілі збудованій бібліотеці, яка знаходиться в Фремонті, Огайо, у завідуванні адміністрації цього стейту. Колишній президент Герберт Гувер (1928-1832) передав свої документи до бібліотеки, створеної при Ліленд Стенфордському університеті в Каліфорнії. І тільки документи президента Ф. Д. Рузвелта (1932-1944), здепоновані в бібліотеці його імени в Гайд Парку, Н. Й., передано, згідно з законом з 1955-го року, федеральному урядові, який ними опікується.

За цим самим законом федеральний уряд перебрав і бібліотеку, в якій зберігаються документи та пам'ятки колишнього президента Геррі С. Трумана (1944-1952). Сподіваються, що й президент Айзенгавер піде слідом Трумана, і, після закінчення своєї другої каденції в 1960 році, передасть свої документи до Музею ім. Двайта Д. Айзенгавера в Абілені, Кензас. Таким чином президенти обох партій можуть створити прецеденти, які стануть неписаним законом для всіх наступних президентів ЗДА.

Бібліотека ім. Трумана містить не тільки всі його документи та пам'ятки з Білого Дому, але й всі численні дарунки, які він дістав від мешканців цієї країни та від визначних закордонних осіб і які вважає не своєю приватною власністю, а власністю країни. В цій бібліотеці є також спеціяльне приміщення, в якому працюватиме Труман аж до своєї смерти.

Все це буде утримуване федеральним коштом, і цей факт з радістю вітають в громадянських колах, бо американські президенти не мають жадної емеритури із титулу свого найвищого уряду в країні. Правда, ні один з колишніх президентів не ходив за прошеним хлібом, але багато з них доживало віку в не дуже великих розкошах.

Співробітник „Ню Йорк Таймсу" Ричард Г. Ровер пише, що й Трумановi не переливається. Правда, він дістав поважну суму грошей за свої спогади, але мусить із тих грошей жити разом із родиною, оплачувати бюрові приміщення, в яких троє секретарів відповідають на тисячі листів, що надходять з усіх кінців країни, і жити так, як це пристало колишньому президентові ЗДА. Тепер частина цих видатків відпаде, бо їх покриватиме федеральний уряд.

У бібліотеці свого імени Труман хоче примістити також мікрофільми з документів усіх попередніх президентів та всю літературу про них. На думку Трумана, всі бібліотеки повинні робити мікрофільми з рідкісних книжок і розсилати їх до інших важливіших бібліотек. Колишній президент заявив журналістам, що Папа Пій XII погоджується в цій справі з ним і запевнив його в Римі, що пришле мікрофільми всіх важливіших манускриптів з Ватиканської бібліотеки.

Труман оцінює бібліотеку свого імени на 20 мільйонів долярів. В ній зібрано вже 3.500.000 документів. Площа і парк (16 акрів), в якому збудована бібліотека, оцінюються на 500.000 долярів. Кошти будинку становлять 1.800.000 долярів. Такий дарунок передає колишній президент своєму народові. Ці гроші зібрала Корпорація Бібліотеки ім. Геррі С. Трумана, але й сам він немало потрудився, виголошуючи численні промови на прийняттях в різних місцевостях, щоб збільшити фонд на цей довговривалий пам'ятник.

Труман заявив, що і він і директори корпорації бажають, щоб ця бібліотека була не тільки пам'ятником в пошану одного президента, але й монументом інституції американської президентури взагалі. Якщо Труманові вдасться зібрати всю літературу про колишніх президентів ЗДА і мікрофільми з усіх важливіших документів по колишніх президентах, які знаходяться в приватних руках, то бібліотека його імени стане тим місцем, де можна буде вивчати історію ЗДА в зв'язку з життям їхніх президентів, — стане гідним пам'ятником найвищій в цій країні інституції — американській президентурі.

НЕ ЗНАЮ, НЕ ЗНАЮ ...

Не знаю, не знаю,
яку з двох кохаю:
Чи ту, що в карпатськім гаю,
Чи ту, що в степу,
де лимани Дунаю,
Роз'ятрила душу мою?

У першої сині,
ласкаві очиці,
Привітні, як сад навесні,
У другої — чорні
мечі - блискавиці,
Пронизливі вперті в борні.

Вілява стрічала
покірно щоднини
У зорянім тихім саду.
Смуглаву ж, примхливу,
сам цілі години
На березі ввечері жду.

Жартує, чи любить?
Не знаю, не знаю
Не знаю, кохати яку.
Чи ту, що в степу,
де лимани Дунаю,
Чи ту, що в карпатськім
садку?

Ні першій не клявся,
ні другій не клявся,
Та в серце запали обі.
Де обрію буйний
Дунай розсіллявся
І ночі над ним голубі!

А. ПАТРУС-КАРПАТСЬКИЙ

Л. Лиман

НЕМАЄ НАУКОВИХ ІСТОРІЙ

В боротьбі з українською національно-державною ідеологією комуністична (а в дійсності російсько-великодержавна) ідеологія зазнає поразки за поразкою. Це видно з того, що під комуністичним режимом досі ще не вдалося створити ні загальної історії України, ні окремих історій літератури, суспільної думки, економічних відносин, другої світової війни. Всі дотепер видані історії не витримували іспиту часу. Самі комуністи проголошували їх ненауковими, шкідливими, і вони зникали безслідно разом з їхніми авторами. А якраз всі ці історії створювано головно з метою науково заперечити українську національну історію, школу Грушевського. Такий самий стан і в інших „союзних республіках". Це тим більш неприємно для комуністичного режиму, що на цей рік припадає 40-річчя його існування. Цей ювілей в СССР має бути широко відзначений. Але комуністичний режим не зможе подати історичного виправдання свого існування. Якщо немає історично-наукового виправдання існування СССР, значить цей державний витвір — незаконний і тримається лише голою поліційною силою.

В СССР історики не можуть вільно працювати. Вони мусять в усьому дотримуватись партійних вказівок. Останні роки були роками швидких і різких політичних змін. В таких обставинах праця істориків була надзвичайно утруднена. Їхні твори або ще в рукописах проголошувала партія непридатними або відразу після виходу друком знаходила в них всілякі хиби, і історики мусіли переробляти свої праці для другого видання. З цього року почали виходити деякі нові історичні журнали. Але вони не дають відповіді на головні історичні питання. Час від часу в партійних органах появляються статті, в яких дається інструкції, якою має бути та чи інша історія. „Комуніст України" (ч. 5) надрукував статтю І. Назаренка „До питання про наукове розроблення історії Комуністичної партії України". Він визнає, що дотеперішні навіть кращі праці з цієї ділянки „мали недостатню джерелознавчу базу, відзначалися слабістю арґументації, теоретичних висновків і узагальнень, не були вільні від серйозних помилок та недоліків".

У статті Назаренка є таке місце: „... не слід забувати, що революційно-демократичний рух на Україні, будучи нерозривною частиною загальноросійського революційно-демократичного руху, відображав, всупереч брехливим твердженням націоналістів, спільність інтересів трудящих України і Росії ..." і що „українські революціонери-демократи пліч-о-пліч з російськими демократами боролися проти самодержавного ладу як загальноросійського зла ..."

Безліч історичних документів заперечують цю тенденційну тезу. Подаємо один такий документ. Це — стаття Лева Дейча „Українська і загальноросійська еміґрація" („Вестник Европы", серпень, 1914 р.). Л. Дейч розповідає про політичні розходження між українськими політичними емігрантами, з одного боку, і польськими та російськими — з другого. Дейч описує той час, коли за межами Росії починали формуватися політичні групи якраз того напрямку, про який говорить Назаренко. Дейч був тоді свідком українського і російського політичного життя в Женеві. Він пише про С. Подолинського, який спочатку належав до загальноросійського руху, але з створенням української групи перейшов на її позиції. Про Подолинського він пише: „Прийнявши участь в дебатах, що виникли між його однодумцями-українцями і польськими соціялістами, Подолинський переніс їх на загальну драгоманівську тему — засуд російських соціялістів за те, що багато з них, бувши малоросами, нічого не робили для своїх земляків. Супроводячи свою обвинувальну промову далеко не точними ілюстраціями з життя загальноросійських революціонерів у Південно-Західньому краї (тобто на Україні — Л. Л.), Подолинський, здається, зробив на присутніх деяке враження. За його словами виходило так, що, виховавшись у Малоросії, отже експлюатуючи її населення, загальноросійські соціялісти взаміну цього нічогісінько не роблять для свого рідного краю. Українофіли в його зображенні, навпаки, виставлялись у найвигіднішому насвітленні".

Російська група рішила виступити з запереченнями. Для відповіді на заяву Подолинського вибрано мешканців України. Виступав і Дейч, як киянин. Про свій виступ він пише: „... серед українців моя промова викликала бурю незадоволення". Але був уже пізній час і заперечення українців перенесено на наступне засідання. Далі Дейч пише: „... але присутнім тоді в Женеві загальноросійським емігрантам уже не довелося почути заперечень українців. При відкритті наступного засідання голова прочитав листа, підписаного всіма чотирма українцями, що перебували тоді в Женеві, в якому говорилось, що ... вони, українці, прохають більше не вважати їх за членів нашого товариства ... Описані вище бурхливі зібрання відбувалися в середині червня 1880 р. З того часу Драгоманов і його українські прихильники більше не відвідували наших загальних засідань. З російських його прихильників, здається, не виявилось ні одного, який приєднався б до протесту українців; принаймні заяви про це на засідання не поступило і вголос не читалось".

Дейч оповідає, що після цього відносини між російською і українською групами погіршувались. Драгоманов опублікував у французькому соціялістичному журналі статтю, в якій писав, що польські і російські революціонери не мають нічого спільного з революцією, „а тим більше з ідеєю соціяльної революції". Польські і російські соціялісти опублікували в французькій пресі протест проти цих тверджень. Про це Драгоманов пише так: „З часу надрукування в французьких соціялістичних часописах протесту проти мене ... з приводу моєї статті в „Ля Ревю Соціяліст", в якій я вказав на централістично-національні тенденції в російських і польських соціялістичних колах, я припинив всякі стосунки з російськими і польськими соціялістами емігрантами, як спільнотами, і зберіг лише особисті стосунки, і то з небагатьма" (Былое, ст. 41, 1910).

Дейч подає учасників української групи. Це були Драгоманов, Франко, Павлик, Подолинський, Ляхоцький. Вони вважали себе групою, яка боронить „інтереси Малоросії і її народу". Дейч зазначає, що розрив Драгоманова з росіянами, який відбувся влітку 1880 р. „чимраз більше загострювався і посилювався".

Так на світанку зародження новітнього політичного життя українці і росіяни пішли окремими шляхами. Свідчення Дейча розбивають і іншу фальшиву тезу сучасної російсько-комуністичної науки про те, що росіяни є найреволюційнішим народом і що вони були провідниками революційних рухів серед інших народів. З статті Дейча видно, і він цього не заперечує, що серед „загальноросійських" революціонерів у Женеві більшість становили українці та представники інших народів.

МЕЧЕТЬ У ВАШИНҐТОНІ

У столиці вільного світу, у Вашинґтоні, побудовано мечеть і відтепер там лунатимуть знані слова муедзинової молитви на хвалу Аллаха та його пророка Мохаммеда. До мусульманських молитов, які лунають від західніх берегів Африки до найдальших кінців азійського континенту й Індійських островів, долучається тепер молитва із Вашинґтону, яка з уваги на місце має свою вимову і в політичному світі. Останнього тижня відбулось урочисте посвячення нової святині, в якому взяв участь Президент Айзенгавер з дружиною. Вшановуючи релігійні звичаї мусульман, Президент і його дружина скинули перед мечеттю черевики і ввійшли всередину по розкішному килимі, що його подарував іранський шах.

Нова мусульманська святиня у Вашинґтоні зразу дістала назву одної з найкращих у світі. Її двотонний свічник, виконаний у бронзі і ніклю, оздоблений геометричними взорами на порцеляні. На стелі і на стінах розписані вірші з Корану і 99 формальних титулів Аллаха. 50-метровий мінарет височіє на Масачусетс Евню, підкреслюючи імпозантність будівлі. Вашинґтонська мечеть — це перша мусульманська святиня, що має штучне охолодження (ер кондішенед). При ній міститься також ісламський осередок із окремими приміщеннями для канцелярій, бібліотеки та музею.

Це ніби звичайна річ, що у Вашинґтоні постала ще одна святиня, але яка це вимовна подія саме для нас. Усіх мусульман на північно-американському континенті є 32.500. У Вашинґтоні їх лише кілька сотень, а все ж вони мають уже в цьому світовому осередку свою святиню. Сама приявність президента на посвяченні нової мечеті — говорить за себе. Вся преса пише про це, всі подивляють красу нової будівлі, і при цьому популяризується мусульманську справу. Не бажаємо підсувати ніяких порівнянь, але чи українцям, яких хтось нарахував у ЗДА на мільйон, не варто було б мати і свій осередок у Вашинґтоні, яким можна було б захоплювати чужих і самим пишатися?

Т.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО ПЕРЕБУВАННЯ ЕРРІО В КИЄВІ

У числах 121 і 122 „Свободи" вміщена стаття Очевидця під назвою „Як Ерріо був у Києві".

Я також „очевидець" і був тоді в Харкові (столиці так званої УССР), як приїздив туди Ерріо, тому хочу висловити свої зауваження з приводу того безславного приїзду голови французького уряду.

Поперше, Ерріо був на Україні весною страшного 1933 року, саме в найбільш жахливий період голоду, коли всі села, всі шляхи і всі вулиці великих міст були встелені мертвими і вмираючими українськими селянами, а зовсім не „вліті 1932 р., під час жнив", як то твердить Очевидець. Мені невідомо, коли саме був Ерріо в Києві, але відомо, що в жнива 1932 р. масового голоду ще не було, а почався він з листопада-грудня 1932 р., коли большевики пограбували українське селянство після тих жнив, про які згадує Очевидець.

Подруге, я також бачив, як НКВД, міліція та бриґади комуністів і комсомольців „очищали" Харків, столицю „квітучої УССР", перед приїздом Ерріо, вивозячи мертвих і вмираючих селян та розганяючи величезні черги біля пекарень. А потім оточили місто військами НКВД і нікого не впускали, доки показували Ерріо прикрашений Харків і частували його по пишних бенкетах. Так, він дійсно не міг бачити голодних і мертвих, але куди дивилися французький консул у Харкові і французька розвідка, які ще за день перед приїздом свого прем'єра бачили тисячі трупів на вулицях? Що вони, — не інформували свого голову уряду про дійсний стан? Я в це не вірю, я вірю в інше: що Ерріо просто й не намагався побачити дійсний стан, бо сліпо вірив большевикам. Цю віру московським большевикам Ерріо зберігав і захищав до самої смерти. Ніякої користи для України він ніколи не зробив, а, навпаки, наніс велику кривду нашому народові своєю фальшивою заявою, що ніякого голоду не бачив. Мені здається, що Ерріо найменше потребує захисту, на його захист може стати ціла французька держава, для якої він закупив сотні тисяч тонн української пшениці, пограбованої большевиками в голодних селян трагічного 1933 року...

Потретє, Очевидець заявляє, що серед голодних українських селян не знайшлося відважного, який посвятився б своїм життям і розкрив Ерріо страшний злочин московських большевиків. А чому ж на таке геройство не пішов сам Очевидець, який стояв серед того голодного натовпу в Києві, коли його вулицями проїздив Ерріо? І чи відомо Очевидцеві, що таких відважних, які пішли на муки за свій нарід або загинули в нерівній боротьбі з окупантом, були великі тисячі українських селян, робітників та інтеліґенції?

До Очевидця на закінчення хочу сказати таке: ще ні один анонім ніколи не дав нікому реального захисту, тим паче через пресу.

Іван Дубровський

Б. Полянич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(11)

Тінь мигнула в дверях: хтось стояв на вулиці.

— Увага, панове! — півголосом сказав молодший стрижій. Старший стрижій підійшов до вікна.

— Нічого! — сказав — Якихсь два старших добродії спинилися на вулиці й говорять.

Славко піднявся з фотеля

— Знаєте, я таки вийду другим виходом. Через браму. Я й так тут надто довго сиджу. Якби на вулиці було щось не теє, тоді я вам дам знати. Добре?

— Гаразд!

— Значить, що тепер робити?

Старший стрижій почав мити руки в умивальці:

— Нічого не робити! — сказав — Спокійно ждати і кожної хвилини бути приготованим на арештування. Не втікати. По можливості показуватися, так, щоб поліція знала, де ви є. Так сьогодні ранком зарядив меценас. А ти, Ромку, залишися ще тут.

Ромко напівсонно пробурмотів:

— Добре!

Славко похитав головою.

— Прекрасно! Ждемо, поки нас вилапають усіх, як щурів. Це теж своєрідна тактика!

— Мій коханий, хто тут наказує? Ти чи інші?

— Та я нічого не кажу! — боронився Славко. — Але чи не краще, саме тоді, коли вони думають, що вже всіх нас виловили, встругнути якусь штучку?

Старший стрижій похитав головою:

— Цікаво, що всі молоді люди вміють наказувати, а ніхто не хоче слухати! Чи ти чув, що тобі сказали, чи не чув?

Славко знизав плечима:

— Чув і слухаю. Ромку, можна до тебе сьогодні зайти? Коли будеш вдома?

— Зайди, коли хочеш! Я й так сидітиму вдома. Але може тобі небезпечно до мене приходити?

— Яка різниця! Не взяли сьогодні, візьмуть завтра. Це ж зветься революція! — сказав глумливо Славко і, накладаючи капелюх на голову, поважно вклонився:

— До побачення в кримінал!

— А щоби ті смерека втела! — відповів молодший стрижій, випихаючи Славка за двері й сам вийшовши за ним.

Старший стрижій підійшов до вікна й уважно оглянув вулицю. Не завваживши нічого підозрілого, підійшов до Ромка, який, оголений, скроплював себе кольонською водою, і подав йому цигарницю:

— Куриш?

Ромко узяв цигарку, і обидва закурили. Хвилину панувала тиша. Стрижій перейшовся кілька разів по кімнаті й, спинившися перед Ромком, спитав:

— Що ти думаєш про цього вбитого в каналі агента?

Ромко затягнувся цигаркою.

— Чи знаєш певно, що це агент?

— Та ж сьогодні вже є про це в часописах!

— Так? Я не читав!

— Можу тобі дати часопис, сховай собі, прочитаєш вдома. А тепер нам треба поговорити.

— Слухаю.

— Хто, на твою думку, може нас сипати? — спитав повільно стрижій і став перед Ромком, пильно дивлячись йому в вічі. Ромко зморщив брови.

— Їй-Богу не знаю. Я вже сьогодні ранком над цим призадумувався. Ніяк не можу доглупатися. Всі наші рухи спаралізовані, хтось сипле, немає двох думок, але хто?

— Ось тут і питання, хто? Та, незалежно від того, Ромку, твою сестру треба якнайшвидше видістати.

Ромко встав з фотелю і підійшов до вікна.

— Знаєш, Ґенику, це для мене під цю пору найважливіша справа. Тут, на моїй сестрі, я переконуюся, що мусить сипати хтось із найближчих. Бо про те, що вона є підручною секретаркою шефа, знає тільки четверо людей, не рахуючи меценаса й полковника, бо їх взагалі рахувати не можна. А що тільки Стефу взяли, значить підбираються до шефа.

Стрижій завагався на хвилину, а потім, неначе рішаючись, сказав:

— А що ти думаєш про шефа?

Ромко здригнувся і гостро глянув у вічі стрижієві.

— Він? Ґенку, це ж неможливе!

Стрижій закусив губи.

— Я теж думаю, що неможливе ... Значить, в такому випадку доносить поліції або Славко, або я, або ти, або старший Малицький ...

— Можна за ними позаочно слідити ...

Стрижій ходив по кімнаті й щось роздумував.

— Слідити, кажеш, слідити ... А знаєш, що я тобі скажу? За ними шкода часу слідити. Треба від поліції довідатися, хто їй доносить.

На обличчі Ромка заграла усмішка.

— Прекрасно! Але рівночасно безнадійно! Кого ж пошлемо до поліції?

Стрижій підійшов ближче до Ромка, поклав йому руку на плече і усміхаючись сказав:

— Маю такого! Знаменитий хлоп! Веселий, розумний, гарно вихований, вміє гуляти, має товариські форми і чесний. А рівночасно розвідчик. Словом, вимріяний „уповноважений міністер". Знаєш, хто це?

— Цікаво, ну?

— Ти!

Ромко сів на поруччі фотеля і показав пальцем на чоло:

— Чи ти бува не збожеволів, Ґенику?

— Ні, зовсім ні. Ще сьогодні меценас, до якого ти маєш зайти, повторить тобі наказ, що я його тобі тепер переказую. На цей наказ дав свою згоду полковник, під умовою, що ти добровільно на нього погодишся. Отже, тебе звільняється від „фізичної роботи" й призначається на дипломатичний пост. Приділяється до поліції, щоб ти викрив, кого вона має у нас. Підлягатимеш безпосередньо меценасові й нікому більше. Про це знає тільки меценас, ти й я. От і все.

— Справді, це дуже мало! — посміхнувся Ромко.

ЗБІРНИК ПРАЦЬ ПРО ПІЯ XII

(Папа Пій XII — нариси з життя і творчости. Видання Українського Вільного Університету (Мюнхен), 182 сторін, 1957 р.)

В 1956 році діяльність Українського Вільного Університету в галузі видавництва була надзвичайно плідна. В цьому році університет підготовив і здав до друку Науковий Збірник, присвячений 35-тиліттю існування університету, Збірник праць Конференції українських, французьких і бельгійських вчених у Лювені і Збірник, присвячений вісімдесятиліттю Папи Пія XII.

Першим у світ вийшов Збірник про життя і творчість Святішого Отця.

Виданням цієї книжки українське громадянство через одну із своїх найповажніших установ не тільки віддало шану постаті одного з найвидатніших представників релігійного життя, але водночас одержало працю, в якій подано багато матеріялу зі всіх ділянок буття і думання, де релігійне життя зустрічається з життям світським, бо рідко яка з них не була предметом розгляду і сферою багатосторонньої діяльности Папи Пія XII.

Книжка складається з шести таких розділів:

1. Д-р А. Княжинський — Папа Пій XII — як людина,
2. О. д-р І Гриньох — Вселенський Учитель,
3. Проф. д-р І. Мірчук — Релігія і наука в навчанні Св. Отця,
4. Проф. д-р В. Янів — Соціяльна проблематика у творчості Папи Пія XII
5. Проф. д-р Л. Ребет — Папа Пій XII — як державний муж,
6. Проф. д-р О. Кульчицький — Психологія в поглядах Папи.

У першому розділі читач знаходить досить докладну біографію Папи і його основні погляди на такі питання, як родинне життя, подружжя, завдання і цілі в них чоловіка і жінки, а також різні проблеми, що зв'язані із людським прогресом і формами його проявів.

В другому розділі подано докладну характеристику Папських енциклік, в яких розглядаються науки суто богословських проблем, присвячених зглибленню правди різних релігійних постулятів.

Третій розділ присвячений характеристиці сучасного стану філософії і науки, і в ньому детально розглянуто відношення поміж релігією, наукою і філософією в минулому і сучасному.

Четвертий розділ докладно розглядає погляди Папи в низці питань, зв'язаних з коломтих проблем, які становлять предмет соціології, як от: людина і спільнота, правопорядок, родина, народ, держава, кляса, міжнародні взаємини і т. д.

У п'ятому розділі знову подано біографічні дані про Святішого Отця. Але якщо в першому розділі ці дані приводяться у розрізі особистого життя, то в цьому розділі дано х р о н о логічно-історичний огляд життя Папи, як активного учасника подій всіх тих бурхливих років, свідками яких ми були за останні чотири десятиліття.

Нарешті, в шостому розділі характеризую т ь с я погляди Папи в галузі психології.

Отже, як видно із змісту Збірника, він охоплює цілу низку проблем релігійного, філософічного, наукового й історичного порядку.

Перед авторами стояло складне завдання: в коротких нарисах синтезувати всі ті матеріяли, які торкаються діяльности і поглядів Папи Пія XII, що часто розкидані по багатьох джерелах та які не завжди було легко дістати. Але, на нашу думку, автори цілком справилися з поставленими перед ними завданнями, і на фоні всіх розділів книжки у весь свій зріст перед читачем встає величезна постать Папи Пія XII, як винняткової особистости.

З зовнішнього боку Збірник видано надзвичайно гарно.

Думаємо, що українське суспільство з задоволенням зустріне появу Папського Збірника і достойно оцінить його і працю Українського Вільного Університету, що вже протягом 35 років свого існування служить захистові високих ідеалів свободи і гуманности.

М. В.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Закінчення шкільного року на Курсах Українознавства.

В неділю, дня 23 червня відбулося закінчення чергового шкільного року в Вечірній Школі Українознавства в Ню Йорку. У програму цієї маленької та дуже милої урочистости ввійшли збірні та сольові деклямації учнів всіх кляс від першої аж до вищих курсів. Навіть із цього скромного виступу можна було помітити, як багато старань та доброї волі вкладають у своє діло вчителі школи, не зважаючи на те, що всім їм доводиться крім навчання ще й працювати на прожиток.

Директор Курсів д-р М. Рабій у короткій промові до зібраних учнів та батьків начеркнув пройдений, восьмирічний вже шлях курсів та згадав найконечніші потреби хвилини: більше зрозуміння та зацікавлення вихованням молоді в українському дусі зі сторони батьків та налагодження фінансової сторінки.

Дві кімнатки на першому поверсі будинку українського кредитового тов. „Самопоміч", щоправда дуже мило вражають великою кількістю дбайливих збірок картин із української історії, географії, мистецтва, але таки годі собі уявити, як може в них вчитися кожного тижня більше стотридцятки дітей! Тому справа набуття власної, обширної домівки має першорядне значення.

Важко повірити, що при загальному високому стандарті життя нашої громади, такій безумовно необхідній у національному житті установі, як Курси Українознавства, доводиться боротися аж з такими труднощами! Хіба ж можна собі уявити українську дитину, що не простудіювала б основно всього доступного їй знання про свою Батьківщину? А чомусь-то і число учнів невелике, коли взяти до уваги кількість українських дітей у шкільному віці на терені Ню Йорку, і зацікавлення у громадянства не таке, як можна б сподіватися!

А все ж таки навіть ця мала горстка вибраних дітей працює пильно і в зустрічі з молодими людьми можна зразу запримітити, хто з них є абсольвентом Курсів Українознавства!

Л. Х.

Міннеаполіс, Мінн.

Активна підтримка УНРади.

Від грудня 1950 р. в Ст. Полі Міннеаполіс існує Т-во Сприяння Українській Національній Раді, метою якого є фінансова та моральна підтримка для неї. Наше Т-во не є прибудівкою будь-якого політичного угрупування і співпрацює з усіми українськими політичними та громадськими організаціями. Досі Т-во переказало на конто У. Н. Ради $8,505.21.

Четверта сесія УНРади обрала новий провід. Вітаємо його й хочемо вірити, що він буде успішно виконувати ті зобов'язання, що їх взяв на себе перед IV Сесією. Гарним показником ставлення українців Ст. Пол — Міннеаполісу до нового складу УНРади є результат їх „голосування кишенею": цьогорічний чек нашого Т-ва для УНРади є вдвічі більший!

Світ стоїть на порозі нових подій, і нам українцям, як ніколи потрібно тепер мати єдиного й авторитетного репрезентанта України за кордоном.

Ф. Прокопів.

Вашингтон, Д. К.

Українська громада вшанувала пам'ять Головного Отамана Симона Петлюри.

9-го червня в залі конфедератів невелика українська громада у Вашингтоні врочисто вшанувала пам'ять Головного Отамана Симона Петлюри. З доповіддю про Головного Отамана виступив полковник В. Кедровський, один із найактивніших учасників визвольної боротьби 1918-21 рр. Доповідач дав вичерпну характеристику тодішнім подіям, порівнюючи Симона Петлюру з Богданом Хмельницьким. Доповідь прозвучала свіжо й переконливо. Присутні в кількості понад 50 осіб відспівали національний гимн „Ще не вмерла Україна".

Мистецької частини, тобто співів і деклямацій, не було. Але організатори імпрези, представники Центрального Комітету Вшанування Пам'яті Симона Петлюри в Америці, як також Представництво Комітету Побудови Храму Св. Симона в Парижі, дуже добре зробили, запросивши проф. О. Повстенка додатково прочитати інформаційну доповідь про заплановане будівництво храму в місті, де спочивають тлінні о с т а н к и Головного Отамана. Невтомний проф. О. Повстенко, автор прекрасної монографії „Катедра Святої Софії" та „Золотоверхого Києва", прийшов зі своїм чарівним ліхтарем, багатьма світлинами й плянами. При погашеному світлі, одна за одною, пройшли на екрані світлини рідного Києва. Показуючи храми столиці України, проф. О. Повстенко ніби переніс усіх присутніх до далеко залишеної Батьківщини. Особливу увагу звернено на церкви, знищені московсько - комуністичними окупантами протягом 30-их років.

Після огляду церков Києва, проф. О. Повстенко, за пляном якого збудують Храм Св. Симона в Парижі, познайомив присутніх зі своїм найновішим архітектурним твором. Храм Св. Симона в Парижі буде побудовано в стилі козацького барокко. Він буде нагадувати найкращі перлини української національної архітектури козацько-гетьманської доби.

Вдячні присутні нагородили проф. О. Повстенка рясними оплесками. Справді, навіть заради цього одного незабутнього вечора варто було авторові цих рядків їхати з Каліфорнії аж до Вашингтону!

Ярс.

Іст Ленсінг, Миш.

Участь українських студентів в Інтернаціональному Фестивалі

11 травня ц. р. відбувся в місцевому Університеті Стейту Мишиґен тринадцятий з черги Інтернаціональний Фестиваль, в якому взяли участь і українські студенти. Це вже третій з черги вдалий виступ українців в цьому університеті. Тепер студіює тут коло 20,000 студентів, і в тому 400 чужинців, і вже хоч би тому поширення нашого імени і інформацій про Україну має для нас неабияке значення.

Цього року були заступлені такі країни: Корея, Японія, Китай, Індія, Пакістан, Арабські країни, Венесуеля, Колумбія, Бразилія, Індонезія, Еспанія, Арґентина, Африканські країни, Греція, Іран, Україна і Ізраїль. Як і минулого року кіоски цих країн містилися у великій театральній залі, а відповідна програма відбувалася на сцені. Офіційний привіт від університету виголосив його президент д-р Джон А. Ганнаг.

Гурток Українських Студентів, що його очолює цього року тут народжений студент Борис Забрадський, маючи досвід попередніх виступів вміло і з успіхом п і д г о т у в а в цьогорічну участь. Завдяки допомозі недалекого українського Дітройту, звідки інж. Захарків і п. Кобилянський привезли вишивки, килими, книжки і зразки нашої різьби, наш кіоск був дійсно атракцією для публіки. Вже ввечорі перед виставою цей кіоск влаштували: пані Ярослава Забродська, студентка Марія Ткач, д-р Стельмах, інж. Кучмак і студент Богдан Мельничук. У день вистави давали відповідь безнастанним запитам заінтересованих при нашому кіоску д-р Стельмах, інж. Захарків і п. Кобилянський. У пополудневій програмі український народний танок відтанцювала студентка Забродська Ярослава і вона теж говорила перед мікрофоном про бандуру і нашу пісню. Зате у вечірній програмі українці мали найдовший виступ. На нього склалися три пісні бандуристів (тріо) з Дітройту, виступи наших малих танцюристів Тараса Кисія, який відтанцював козачка, Катерини Козяр і Стефана Визиваного, які відтанцювали разом гопака, і танцюристки панни Дж. Драгінди, яка гарно відтанцювала гуцулку. Українська точка завдяки бандуристам, а головно нашим найменшим танцюристам, які приїхали з Дітройту, зібрала повну бурю оплесків і була одною з найкращих у вечірній програмі.

Успішний виступ нашої групи в цьому Фестивалі знову причинився до поширення нашого імени серед викладачів університету і американських і чужинних студентів.

Хоч на Університеті Стейту Мишиґен студіює заледве кільканадцять наших студентів, то вони бодай раз у рік своїм виступом у згаданому Фестивалі стараються причинитися для нашої загальної справи. Треба також з приємністю і признанням підкреслити, що цього року більше заінтересування показали наші тут народжені студенти, які брали участь у підготовці і влаштуванні вистави. Це дає запоруку, що і у майбутньому наші студенти Університету Стейту Мишиґен будуть продовжувати традиції наших щорічних виступів.

На закінчення цих рядків треба висловити признання і подяку всім тим, які прибули з Дітройту, допомогли при влаштуванні вистави і своїми виступами причинилися у велик'й мірі до успіхів нашої участи. Також подяка належиться тим, які зложили або надіслали пожертви на оплачення видатків, зв'язаних з виступом: по п'ять долярів склали: пані Забродська, д-р З. Стельмах, д-р І. Янчишин; по два дол.: о. Денис Еріксон, інж. М. Кучмак, О. Борисенко, С. Забродський, А. Наконечна і І. Наконечний; по одному дол.: Б. Мельничук, М. Мальований, панство Олійникч. Т. Вілецький і А. Вілецький.

І. Я.

Филаделфія, Па.

Сходини тернопільців

7-го червня ц. р. відбулися сходини тернопільців, які живуть у Филаделфії. Сходини відкрив п. І. Громницький, син колишнього незабутнього пароха Тернополя — Крилошанина о. Вол. Громницького. Опісля п. Вол. Мацьків зреферував справу опрацьовання та видання книги-альманаха про Тернопіль і Тернопільщину і зорганізовання З'їзду Тернопільців. Він зазначив, що московський наїзник докладає усіх сил, щоб затерти в пам'яті нашого народу все те, що робилося на наших землях перед окупацією. І тому власне треба опрацювати таку книгу, щоб упам'ятнити всі здобутки праці наших батьків та дідів та передати їх нашим майбутнім поколінням.

Ця книга має бути також пам'ятником для усіх наших земляків, що поклали свої голови в обороні Батьківщини, славною смертю мучеників за свою віру і нарід. Ця книга може бути виховним чинником для нашої молоді, яка, відірвана від рідної землі, наражена на чужі впливи, може розгубитись на світових роздоріжжах. Опрацювати та видати книгу можна лише при співпраці усіх тернопільців, що розсіяні по різних краях світу, а перш за все в ЗДА і Канаді. І тому треба влаштувати З'їзд Тернопільців.

Після дискусії обрано діловий комітет, до якого ввійшли п.п. Із. Громницький, Ст. Конрад, д-р Сеньковський, Р. Дяків і Вол. Мацьків. Сходини ухвалили звернутися до всіх бувших мешканців Тернополя, Тернопільщини і інших українців доброї волі з проханням: надсилати свої зауваги про цю справу, а саме де, коли і як найкраще зорганізувати з'їзд, а також позичити матеріяли (книжки, газети та інші публікації, де мова про наше місто і знимки, що ілюструють життя та працю його жителів). Усі матеріяли будуть повернені власникам по використанні. Ухвалено також звернутись з проханням до наших науковців, публіцистів, культурних діячів і усіх інших б. мешканців нашого міста, які володіють пером, щоб вони схотіли приєднатись до чинної співучасти в редакційній колеґії.

Усі листи слати на адресу:

St. Konrad
4253 North Marshal Street
Philadelphia 40, Pa.
або
W. Mackiw
815 North 25th Street
Philadelphia 30, Pa.

Учасник

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової клішi, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

З Наукових Конференцій УВАН у ЗДА

Доповідь д-ра В. Шандора „Про приєднання Карпатської України до УССР".

Дня 17-го травня 1957 року в Ню Йорку відбулося засідання Правничо - Економічної Секції УВАН у ЗДА, проведене під головуванням проф. І. Замші, що заступав керівника її проф. В. Тимошенка. Президент УВАН, проф. М. Ветухів привітав доповідача д-ра В. Шандора, відзначив важливість опрацювання теми доповіді та висловив побажання про продовження вивчення цього питання.

Д-р В. Шандор почав свою доповідь з твердження, що Сен-Жерменський договір, підписаний 10 вересня 1919 року, як також конституція Чехо-Словацької Республіки з 29 лютого 1920 року, були впродовж двадцяти літ існування першої Чехо-Словацької Республіки вихідною точкою не тільки автономних прав Карпатської України (Підкарпатської Руси), але й її міжнародньо - правного положення. Другий етап взаємин настав з прийняттям конституційного закону під ч. 328/38 про „автономію Підкарпатської Руси". Прийняттям аналогічного закону для Словаччини — Чехо - Словацьку Республіку перетворено на федеративну державу чехів, словаків та українців. Дальший третій етап розвитку взаємин настав з проголошенням самостійности Карпатської України 14 березня 1939 року, яке відповідало всім конституційним та формально-правним вимогам, що виникли з утворенням Протекторату Чехії і Морави. Проголошенням самостійности Карпатської України створено нову міжнародно-правну ситуацію, яка, в зв'язку з тим, що Чехо - Словацька Республіка вже не була самостійною державою, має особливе значення для дальшого правно-політичного розвитку Карпатської України.

Далі доповідач розглянув договір між Чехо - Словацькою Республікою і СССР з 29 червня 1945 року в справі приєднання Карпатської України до УССР. Провідні мужі Ради Вільної Чехословаччини у Вашингтоні, які самі, як члени празького уряду й парляменту, голосували за договір, тепер намагаються доказувати, що все це відбувалося під совєтським терором, тому вони сьогодні цього договору не визнають. Доповідач ствердив, що немає зовнішніх слідів чеського спротиву цьому договорові, а навпаки. В доказ цього він навів цілий ряд цитатів, як Президента Бенеша, так й інших з теперішньої Ради Вільної Чехо - Словаччини, які доказують безпідставність такого твердження. Також вказав він на справу обміну листами між Бенешем та Сталіним в справі Карпатської України.

Доктор Шандор подав аналізу договору, зазначив, що він має всі атрибути міжнародних договорів: договір був ратифікований, ратифікація затверджена президентом Бенешом і міністром закордонних справ Я. Масариком, обмін ратифікаційними листами відбувся в Празі, договір був опублікований в в офіційній Збірці законів і розпорядків. Тому акція Ради Вільної Чехословаччини відносно Карпатської України не має жадних правних та формальних передумов для такого ставлення. Щодо акції мадярів проти Карпатської України — то вона є протиправним посягненням на чужу територію.

Наприкінці доповіді д-р Шандор підкреслив значення Карпатської України для Української Держави і подав такі висновки:

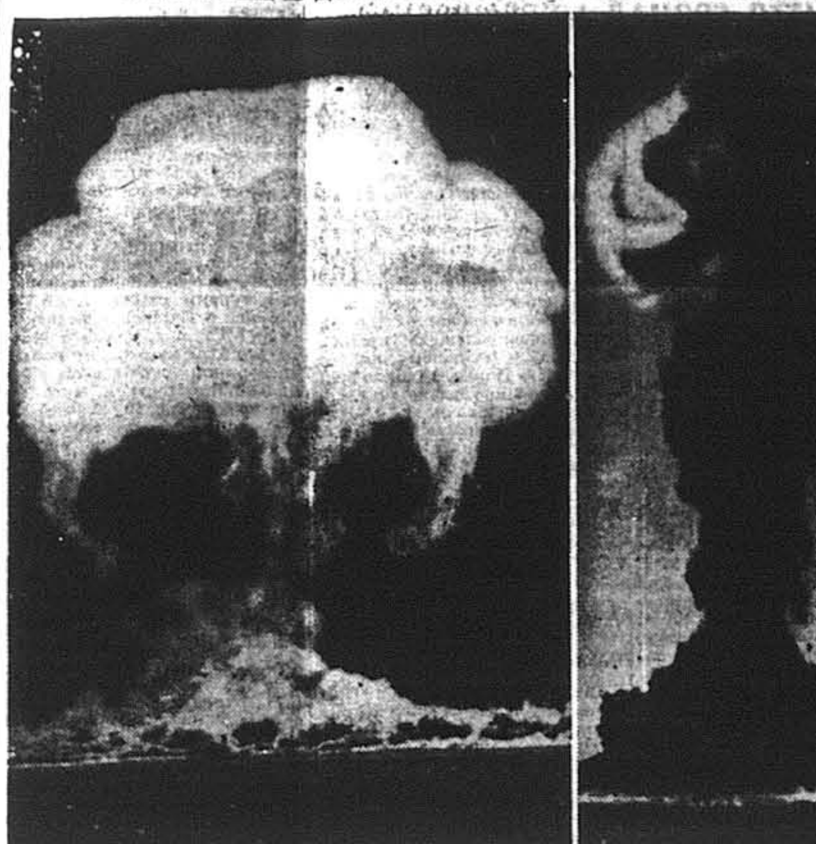
1. Через Карпатську Україну дістається Українська Держава до Дунайської котловини, важливого політичного, економічного та стратегічного центру в Европі.

2. Через Карпатську Україну Українська Держава стає партнером у формуванні політики балканських держав.

33. Переорієнтування чехів і словаків по лінії інтересів Української Держави дає Україні можливість створити з цими та іншими народами спільну політичну концепцію та потрібну рівновагу проти можливого аліянсу та експансії в Центральній і Східній Европі.

Доповідь викликала велике зацікавлення, було багато запитань та розгорнулась цікава дискусія, в якій взяли участь багато з присутніх, зокрема М. Ветухів, А. Гудзовський, Б. Знаєнко, О. Животко, В. Маркусь, Л. Чикаленко та ін.

НАЙБІЛЬША ІЗ ДОТЕПЕРІШНІХ АТОМОВИХ ЕКСПЛЬОЗІЙ

У Юкка Флет у Неваді відбулася експльозія найбільшої із випробовуваних досі у ЗДА атомових бомб, багато разів більшої, як та, що була скинена на Гірошіму. Праворуч — вибух бомби із 14-милевої відстані. Ліворуч вогняна куля, що створилася зараз після скинення бомби з бальона.

Законопроєкт про поширення мінімальної платні не має виглядів на ухвалення

Вашингтон. — Зі столиці повідомляють, що законопроєкт про поширення мінімальної заробітної платні на дальші категорії затруднених немає найменшого вигляду на ухвалення на цій сесії Конгресу. Це діється не тому, що проти нього виступають його противники, але внаслідок ли той законопроєкт. Його вніс демократичний сенатор Джан Ф. Кеннеді, і той законопроєкт вийшов із підкомісії 7 тижнів тому до Комісії Працедбайливости тих, які внесці і Публічної Добродійности, але досі в цій справі нічого не зроблено.

Президент призначив 1,150,000 долярів на допомогу жертвам гураґану

Вашингтон. — Президент Айзенгавер призначив для потерпілих від гураґану „Одрі" 650,000 долярів для стейту Луїзіяна і 500,000 долярів для Тексасу. Шериф повіту Калкасіє Періш Гем Рейд сказав, що до 3-го липня нараховано 296 вбитих, але бракує коло 400 осіб. Число вбитих постійно збільшається, хоч важко є ідентифікувати трупи втоплених, і досі не можна було ствердити тотожности 112 осіб. Важко є оцінити матеріяльні втрати, спричинені губаґаном „Одрі". —Директор Статистичного бюра Карл Дюрет оцінює матеріяльні втрати на 75,000,000 до 100,000,000 долярів.

Фонд соціяльного забезпечення збільшився на $600 мільйонів

Вашингтон. — Фонд соціяльного забезпечення в фінансовому році, який скінчився 30-го червня цього року, збільшився на 600,000,000 долярів. Головний фахівець від забезпеченевих справ Роберт Дж. Маєрс заявив, що існує тенденція до збільшування Фонду соціяльного забезпечення. Але в окремих місяцях буває, що той фонд трохи зменшується. Це діється тому, що нерівномірно вплачують вкладки до соціяльного забезпечення, а також і тому, що в деяких місяцях є більші платності. Дехто почав був турбуватися тим, що той фонд зменшувався в місяцях березні і квітні цього року. І так в лютому фонд соціяльного забезпечення становив 22,504, 306,000 долярів, в квітні — 22,493,388,000 дол., але в травні цього року він збільшився на 500,000,000 долярів, а впродовж цілого фінансового року збільшення фонду становить 600,000,000 долярів.

• РОЗШУКИ •

Пошукує **ІВАНА ІВАНОВИЧА КОРЕЦЬКОГО** з Краматорська, його племінниця Віра.
Прошу зголоситись до:
Анастазія КОРОЛИШИН
4048 — 35th Street
Detroit 10, Mich.

Пошукую **ТАРАСА САМОЛЄНКА** з м. Сніжна, Донбас. Останньо перебував в Італії. Хто знав би про нього, прошу писати на адресу:
RYBAK MYCHAJLO
398 York Street, Jersey City, N. J.

ПОШУКУЮ
МИХАЙЛА ФЕНИКА
сина Івана
з села Вільшани, пов. Перемишль. Маю для нього вістки з дому. Хто знав би про місце перебування прошу писати на адресу:
МИХАЙЛО ІЛЬКІВ
173 Ave. C, New York 9, N.Y.
Заграничні часописи прошу передрукувати.

Хто знав би про адресу Володимира **МАЛЯРЧИНА**, сина Романа з Корчина біля Скольового, що має находитися в ЗДА, або його самого, просимо подати на адресу: League of American of Ukrainian Descent, Inc., 2247 West Rice St., Chicago 22, Ill. (для брата Семена).

ПОШУКУЮ
КАЗИМИРА ШЛЯПАКА
сина Михаїла і Катерини,
Галичина. Він має бути правдоподібно в Англії. Хто знав би про нього, або він сам, хай відозветься на адресу нижче подану.
РОМАН МРУГА
7 Hermann Av., Carteret, N.J.
Заграничні часописи прошу передрукувати.

Шукаю **АННУ ВОРОБЕЦЬ**, дочку Василя, уроджену 1921 р. в селі Уголна (район Стрий, область Дрогобич). Моя адреса:
JAROSLAW SOSNA
156 Orange St.,
Waterbury, Conn., U.S.A.

АННУ з Мінковичів **ВОЛЯНСЬКУ**, яка з мужом і сином виїхала в роках 47-49 з табору в Німеччині (здається Мюнхен) до Америки пошукують брат Роман і тітка Солтикевичі з Едмонтону, Канада. Всіх, що знають про них прохаю писати на адресу:
РОМАН СОЛТИКЕВИЧ,
12344 — 95 Стр., Едмонтон, Алта., Канада.

Пошукую двоюрідного брата **ЕВГЕНА ГРИБОВИЧА** студента медицини в роках 1947-1950 з Німеччини.
IWAN OSTAPCZUK
13603 W. Chicago Street
Detroit 28, Mich.

Пошукую пана **ГОРБАЛЯ СЛАВОМИРА** зі Львова. Важні вісті з краю для нього. Хто знав би про нього, або він сам, прошу голоситись до ІВАН БУДЗ, 92 Roosevelt Pl., Mineola, N. Y. Заграничні часописи прошу про передрук.

Пошукую **РОМАНА ГАЛАТУ** з Черча, пов. Рогатин. Хто знав би його адресу, або він сам, то прошу написати на цю адресу: OLGA DARMIC, 43 Bolo St., Cabramatta, N. S. W., Australia. Заграничні часописи прошу передрукувати.

ПОШУКУЮ
МИКОЛУ ДІДІВ
сии Павла
Хто знав би про нього, або він сам, прошу голоситися до:
NICK UKRAINETZ
Glencairn, Manitoba, Canada.

• РІЗНЕ •

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва ім. М. Грушевського, Відд. 219, відбудуться в суботу 13-го липня, де звичайно. Присутність всіх членів побажана. — М. Юрій, секр.

ТОМАСТОН, Конн. — Відд. 421 повідомляє, що Т-во матиме збори 13-го липня, о год. 8-ій веч., в українській залі. Просимо всіх членів прибути на збори. — П. Москалюк, предс.; Ф. Саяк, кас.; Ю. Береза, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва Зап. Січ, Відд. 371, відбудуться в п'ятницю, 12. липня, в год. 8. веч., в Січовій залі при 506 S. 18 Ave. Проситься прибути на збори і підняти свою дивіденду, вирівняти свої залеглі вкладки. — І. Оверко, пр.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранок, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори У. Н. Дому, 316 Відд. в Рачестері, відбудуться в четвер 11. липня, о год. 8-ій веч. Порядок нарад: 1) Отворення зборів, 2) прочитання протоколу з попередніх зборів, 3) прийняття нових членів, 4) фінансовий звіт за місяць червень, 5) звіт опікунів хворих, 6) дискусія і прийняття звітів, 7) нові справи, 8) внески і запити. Просимо всіх членів взяти участь в зборах. — Уряд Т-ва.

Коли Ви вважаєте себе політичним еміґрантом — амбасадором України, та знаєте про великий вклад Українського Народного Союзу в змаганнях за права України та українців, Ви напевно свідомі обов'язку бути членом цієї організації.

ТАРЗАН, ч. 3894. Так близько надармо...

AS TARZAN DESPERATELY SPED PAST THE STUNNED VILLAGERS --
—TURO EMERGED FROM THE ROYAL HUT. "THE GATES!" HE SCREAMED. "CLOSE THEM!"
SEVERAL GUARDS LEAPED TO OBEY, FOR NOW THE APE-MAN WOULD BE TRAPPED AND SHOT DOWN LIKE A BEAST!
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Коли Тарзан розпачливо минав приголомшених селохів...

Туро вийшов із королівського палацу. — Замкнути брами! — репетував він.

Кілька вартових послушно скочило, бо ж тепер мавполюдина буде в пастці і застрелена немов тварюка!